

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KONGENIALNY

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Przymiotnik KONGENIALNY nie oznacza 'jeszcze lepszy niż genialny' ani 'fenomenalny, fantastyczny, rewelacyjny, najznakomitszy'. To zapożyczenie, które do polszczyzny weszło za pośrednictwem angielskim, a które u źródła miało specjalnie utworzone łacińskie złożenie: con- 'razem, wspólnie' i genialis (< genius / genium) 'dotyczący ducha', KONGENIALNY zatem to dosłownie „współduchowy”. KONGENIALNY - w zależności od ujęcia leksykograficznego - ma dwa lub trzy znaczenia: 1) 'taki sam pod względem psychicznym, duchowym jak ktoś inny' - to najstarsze znaczenie, jego użycie odnajdziemy w starszych tekstach (np. Jeśli jednostki są kongenialne, to i twórczość ich będzie podobna); 2) 'pokrewny komuś geniuszem, talentem' (np. Są to natury kongenialne: Balzak nad Wisłą stałby się może Prusem, Prus nad Sekwaną - Balzakiem); 3) 'dorównujący pod każdym względem oryginałowi' - w takim użyciu przymiotnik odnosi się do przekładu, tłumaczenia: KONGENIALNY przekład to przekład, który pod względem wartości i stylu jest równie dobry jak oryginał.